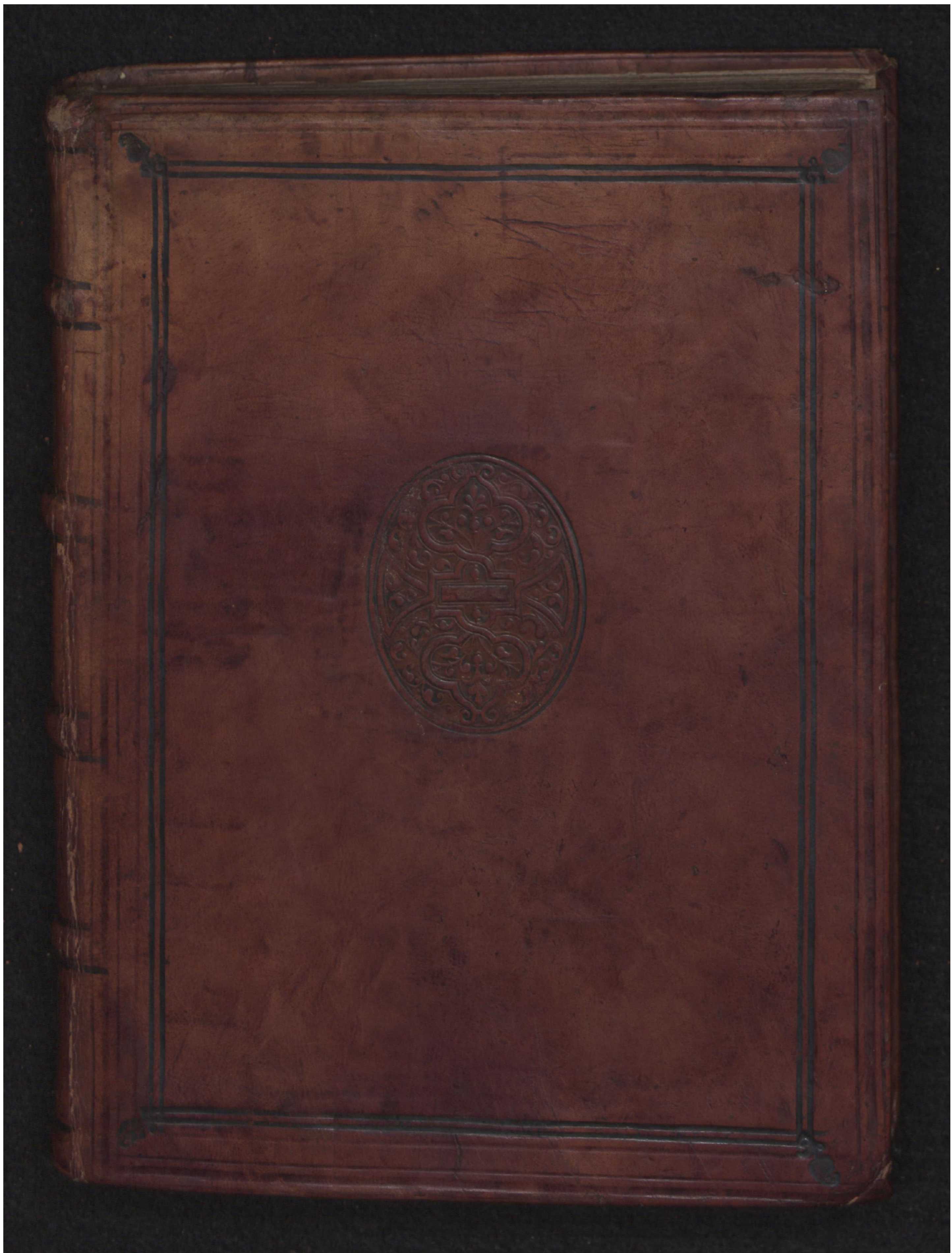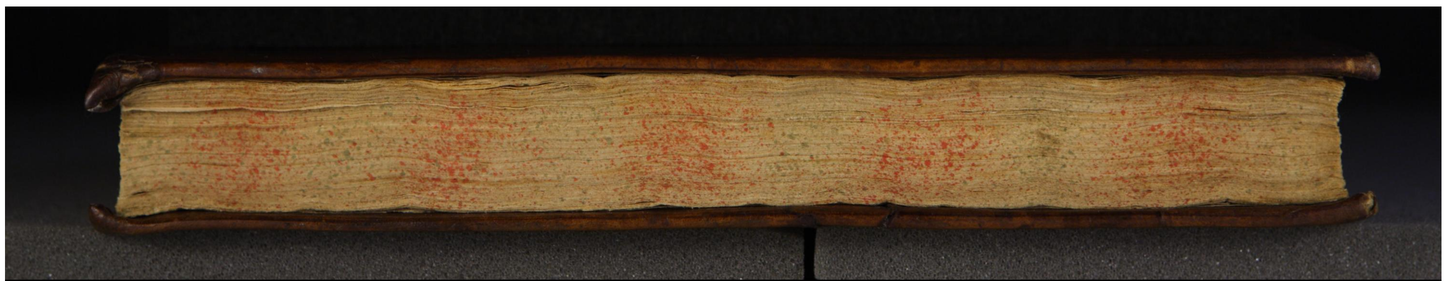

EX NICOLAI DAMASCENI VNIVERSALI HISTORIA

SEV

De moribus gentium libris excepta

IOHANNIS STOBÆI *collectanea*,

QVÆ

NICOLAVS CRAGIVS latina fecit, & seorsum edidit.

APVD

Petrum Santandreanum,

cIↄ Iↄ XCIII.

VIRTVTE, ERVDITIONE ET GENERE NOBILISSIMO OLIGERO ROSÆCRANTIO ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F. NIC. CRAGIVS S. D.

PRædicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem doctißimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re fidem facis, nihil ad gratiam ab illis fingi, sed quantum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Præclarum vero institutum, nec scio an generoso & excelso tuo animo aliud dignius. Ac gratulor patriæ familiæque talem Rosæcrantium; gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mi Oligere, amore tui, patriæque studio, hoc à me dici, non tantum conuenire tibi tam illustri loco orto, eam quæ in contemplatione naturæ occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, quæ de Virtutis actionibus disserit, & vitæ ciuilis præcepta tradit. Nam hæc propius ipsum hominem id est, mentem nostram attingit, & in ea humanæ sapientiæ meditatio & exercitatio præcipuè consistit. Quod haud dubiè ita saniores quique Philosophorum iudicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maximè sibi excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum disces. Vide mihi septem sapientes Græciæ, qui Philosophiam ipsam condiderunt,

runt, eoru m ſolum Thaletem habes naturæ arcana ſcrutantem, reliqui in Politia verſati. Et ex illis ipſis Philoſophis, quos maximi facere potes, Socrates, Plato, Ariſtoteles, Theophraſtus, permagnam in hanc operam & ſtudium poſuerunt. Atque vt paucis abſoluam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philoſophis, ac in primis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero eſt Nic. Damaſcenus haud poſtremus, qui ad exemplum Ariſtotelis ac Theophraſti, huius generis ſcripſit libros octoginta Καθολικῆς ἱστορίας, vt vocat, ſeu de moribus gentium vniuerſarum, plenos haud dubiè bonæ frugis & multiplicis doctrinæ. Vtinam extarent tantummodo, tum huius, tum iſtorum auctorum quos dixi, ſcripta, non eſſet iſta eruditæ doctrinæ pars à cultoribus adeo deſerta: ſed inueniret complures tui ſimiles verè nobiles, id eſt ad virtutis gloriam recta via graſſantes, quorum animis efficaciſsimum ſui amorem excitaret. Sed quia manca præceptorum aliquatenus Philoſophia, & hiſtoria huiuſmodi politica deſtituimur, haud nullo in operæpretio ſtudium ab iis occupari putandum, quibus ad curam eſt hæc qualiacunque veterum Rerumpub. monumenta conſeruare. Quapropter quæ iſtius Nic. Damaſceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit deſcripta & ſeorſum excuſa hoc tempore euulgare, ac quod ad Gnomas ſeu ſententias propriè non pertineant, ſuo quaſi auctori ex aliena poſſeſsione aſſerta reſtituere. Nam quæ apud Athenæum ſunt, vel quæ alia eò pertinentia obſeruare licuerit, aliâs additurus. Ac tametſi non ſint hæc eius generis, vt politicum efficiant, ſicut nec item philoſophorum præcepta: eo tamen loco habenda, vt cum vſu rerum coniuncta prudentiæ & conſilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & inſtituta politica Nobiliſs. Oligere, ex hiſce & aliis philoſophorum libris petes: vſum certè non aliunde melius diſces,

quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi viuum sapientiæ & aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imitationem si totum te compares, eique te quam simillimum præstes, nihil ferè maius est, quod à te patria desiderarit. Quod tibi vt contingat, omnes patriæ amantes precamur, idque vt de te indubitatè speremúsq; virtus & eruditio iubet tua. Per quam virtutem tuam, Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum tuo nomini dicatum, gratum habere, & præ illo animum, vnde prodijt, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quod iam studij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam vti postmodum aliquo cum fœnore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ἹΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ.

Θυνοὶ τοὺς ναυαγοὺς φιλανθρώπως δεχόμενοι, φίλους ποιοῦνται. Τῶν δὲ ξένων, τοὺς μὲν ἑκουσίως ἐλθόντας, σφόδρα τιμῶσι· τοὺς δὲ ἀκουσίως, κολάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αρίτονοι τῶν ἐμψύχων οὐδὲν ἀποκτείνουσι. τὰ δὲ κεράμεα τῶν χρησηρίων ἐν χρυσοῖς ἐλύτροις φυλάττουσι.

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ιλλυρικὸν ἔθνος, τρὶς ἐν τῷ βίῳ λούονται μόνον, ὅταν γεννῶνται, καὶ ἐπὶ γάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, ἄοικοί εἰσιν, ὥσπερ καὶ οἱ πλεῖστοι Σκυθῶν.

Τροφὴν δὲ ἔχουσι γάλα μόνον ἵππειον, ἐξ οὗ τυροποιοῦντες, ἐσθίουσι καὶ πίνουσι. Καὶ εἰσὶ διὰ τοῦτο δυσμαχώτατοι, σὺν αὐτοῖς πάντη τὴν τροφὴν ἔχοντες. οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέψαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιότατοι, κοινὰ ἔχοντες τά τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας. ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους αὐτῶν πατέρας ὀνομάζειν, τοὺς δὲ νέους παῖδας, τοὺς δὲ ἥλικας ἀδελφούς.

Ὧν ἦν καὶ Ανάχαρσις, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν νομισθείς· ὃς ἦλθεν εἰς τὴν Ελλάδα, ἵνα ἱστορήσῃ τὰ τῶν ἄλλων νόμιμα.

Τούτων καὶ Ὅμηρος μέμνηται, ἐν οἷς φησι·

Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ Αγαυῶν ἱππημολγῶν,

Γαλακτοφάγων, Αβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων. Αβίους δ' αὐτοὺς λέγει, ἢ διὰ τὴν γῆν μὴ γεωργεῖν, ἢ διὰ τὸ ἀοίκους εἶναι, ἢ διὰ τὸ

χρῆσθαι

EX NICOLAO DAMASCENO DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.

THYNI naufragos humaniter excipiunt, & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos, qui spontè accedunt, eximiè honorant: Qui verò inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, ter saltem in vita lauantur, quum in lucem recens editi sunt, quum nuptias contrahunt, quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, vt & plerique alij Scytharum.

Victus eis saltem equarum lacte constat, vnde caseos conficiunt, vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facilè bello superantur, quod commeatus vbique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & vxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quosuis patres suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorũ disceret.

Quin meminit eorum & Homerus vbi inquit,

Mysorum cominus pugnantium, & Agauorum equas mulgentium.

Et Galactophorum, Abiorúmque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos, siue quod terram non colerent, siue quod sine domibus degerent, siue etiam quod hi soli arcus in

χρῆσθαι τούτοις μόνοις τόξοις. βίον γὰρ λέγει τὸ τόξον.

Παρὰ τούτοις οὐδὲ εἷς, οὔτε φθονῶν ὥς φασιν, οὔτε μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἱστορήθη, διὰ τὴν τοῦ βίου κοινότητα, καὶ δικαιοσύνην.

Μάχιμοι δ᾽ οὐχ ἧττον αὐτῶν αἱ γυναῖκες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δέῃ. Καὶ διὰ τοῦτο Ἀμάζονας γυναικοτάτας εἶναι, ὥστε ποτὲ ἐλάσαι μέχρι Ἀθηνῶν καὶ Κιλικίας, ὅτι τότε παρῴκουν ἐγγὺς τῆς Μαιώτιδος λίμνης.

ΙΒΗΡΟΙ.

Ἰβήρων αἱ γυναῖκες κατ᾽ ἔτος ὅ, τι ἂν ἐξυφάνωσιν ἐν κοινῷ δεικνύουσιν. Ἄνδρες δὲ χειροτόνητοι κρίναντες, τὰ πλεῖστα ἐργασαμένην προτιμῶσιν.

Ἔχουσι δὲ καὶ μέτρον τι ζώνης, ἣ τὴν γαστέρα περιλαβεῖν ἂν μὴ δυνηθῶσιν, αἰσχρὸν ἡγοῦνται.

ΟΜΒΡΙΚΟΙ.

Ὀμβρικοὶ ἐν ταῖς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχαις αἴσχιστον ἡγοῦνται ἡττημένοι ζῆν, ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον ἢ νικᾶν, ἢ ἀποθνήσκειν.

Ὀμβρικοὶ ὅταν πρὸς ἀλλήλους ἔχωσιν ἀμφισβήτησιν, καθοπλισθέντες, ὡς ἐν πολέμῳ, μάχονται· καὶ δοκοῦσι δικαιότερα λέγειν, οἱ τοὺς ἐναντίους ἀποσφάξαντες.

ΚΕΛΤΟΙ.

Κελτοὶ οἱ τῷ ὠκεανῷ γειτνιῶντες, αἰσχρὸν ἡγοῦνται τοῖχον καταπίπτοντα ἢ οἰκίαν φεύγειν.

Πλημμυρίδος δὲ ἐκ τῆς ἔξω θαλάττης ἐπερχομένης, μεθ᾽ ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπομένουσιν ἕως κατακλύζωνται, ἵνα μὴ δοκῶσι φεύγοντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροφοροῦντες τὰ κατὰ πόλιν πράττουσιν.

Μείζω δ᾽ ἐστὶν ἐπιτίμια κατὰ τοῦ ξένον ἀνελόντος, ἢ πολίτην. ὑπὲρ τοῦ μὲν γὰρ θάνατος ἡ ζημία· ὑπὲρ τοῦ δὲ πολίτου φυγή.

Τιμῶσι μάλιστα τοὺς χώραν τῷ κοινῷ προσκτωμένους.

Τὰς δὲ θύρας τῶν οἰκιῶν οὐδέποτε κλείουσι.

ΠΑΙΔΑΛΙΟΙ.

Ἐν Παιδαλίοις, Ἰνδικῷ ἔθνει, οὐχ ὁ θύων, ἀλλ᾽ ὁ συνετώτατος τῶν

παρόν-

bellis vſurparent. Arcus enim poetæ haud rarò βιὸς dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere eſt inuidia laborantem, aut odio flagrantem, ſiue metu perculſum, propter vitæ iſtam communionem & iuſticiam.

Bellicoſæ autem ipſorum non minus mulieres ſunt, quam viri, quæ & vnà in prælium eunt, quum ita facto opus. Itaque & Amazonas fœminas generoſiſſimas eſſe, adeò vt progreſſæ ſint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam vſque, quando videlicet iuxta Mæotin paludem habitarunt.

IBERI.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem ſuffragiis lecti de ipſis iudicant, & quam earum plurimum laboraſſe inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ menſuræ, intra quam ſi venter cuiuſquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbrici quum controuerſias inter ſe habent, pugnant armati ac ſi bello congrediendum eſſet: & videntur iuſtiorem habuiſſe cauſam, qui aduerſarium interemerint.

CELTÆ.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, ſi quis muro aut domui ruenti ſe ſubducat.

Inūdatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, ſubſiſtūntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam pœnam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, iſti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquiſiuerunt.

Ianuas ædium nunquam occluſas habent.

PÆDALII.

Apud Pædalios, gentem Indicam, non ſacrificus, ſed pruden-

tiſſimus

παρόντων κατάρχεται τῶν ἱερῶν. αἰτεῖται δ' ἀεὶ παρὰ τῶν θεῶν οὐδὲν ἄλλο, πλὴν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΥΣΙΟΙ.

Πραύσιοι τοὺς ἀστυγείτονας, ἐὰν λιμῷ πιεσθῶσι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες ἄνθρωποι ὀνομαζόμενοι τὸ ἀνέκαθεν Κρῆτες, οἰκήσαντές τε καὶ ἐν Κύπρῳ. μεταναστάντες δ' εἰς Ῥόδον, καὶ πρῶτοι τὴν νῆσον κατασχόντες, βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τεχνῖται δὲ ὄντες, καὶ τὰ τῶν προτέρων ἔργα μιμησάμενοι, Ἀθηνᾶς Τελχινίας ἄγαλμα πρῶτοι ἱδρύσαντο, ὥσπερ εἴ τις λέγῃ Ἀθηνᾶς βασκάνου.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρτησσίοις νεωτέρῳ πρεσβυτέρου καταμαρτυρεῖν, οὐκ ἔξεστι.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ.

Λευκανοὶ δικάζονται ἀλλήλοις, ὥσπερ ἄλλου τινὸς ἀδικήματος, οὕτω καὶ ἀσωτίας καὶ ἀργίας.

Ἐὰν δέ τις ἀσώτῳ δανείσας χρέος ἐλεγχθῇ, στέρεται αὐτοῦ.

ΣΟΥΝΙΤΑΙ.

Παρὰ Σουνίταις κατ' ἔτος, οἵ τε ἤϊθεοι κρίνονται δημοσίᾳ, καὶ αἱ παρθένοι. ὁ δὲ κριθεὶς ἄριστος εἶναι, λαμβάνει ἣν βούλεται, εἶθ' ὁ μετ' ἐκεῖνον δεύτερος, καὶ ἔτος ἐφεξῆς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύρνιοι κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι μέχρι ἐτῶν πέντε. εἶτα τῷ ἕκτῳ συνενέγκαντες ἅπαντα τὰ παιδία, τὰς ὁμοιότητας πρὸς τοὺς ἄνδρας εἰκάζουσι, καὶ ἑκάστῳ τὸ ὅμοιον ἀποδιδόασι πατρί· ἀφ' ἧς δ' ἂν ὑπολάβῃ τὸ παιδίον, ἕκαστος υἱὸν ἀπολαμβάνει.

tiſſimus omnium qui præſto ſunt, ſacra auſpicatur. Petitur autem à Diis nihil aliud quam iuſtitia.

PRAYSII.

Prayſij, vel Praſij, vicinos fame afflictos alimento ſubleuant.

TELCHINES.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenſes erant, ſed poſtea & Cyprum inhabitarunt. Vnde quum in Rhodum migraſſent, primíque eam inſulam occupaſſent, maligni admodum & inuidi extiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exercerent, maiorúmque opera imitarentur, Mineruæ Telchiniæ ſtatuam primi erexerunt, quod nomen ſonat ac ſi dicas, Mineruæ inuidæ.

TARTESSII.

Apud Tarteſſios minori natu aduerſus maiorem teſtimonium ferre non licet.

LVCANI.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriæ ignauiæq; iudicia agitant.

Si quis conuictus luxurioſo mutuum dediſſe, mutuo iſto multatur.

SAMNITES.

Apud Saunitas vel Samnites de adoleſcentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum eſſe ſententia iudicum pronunciarit, is ſibi ex virginibus eligit vxorem quam vult, deinde ſecundus ab eo alteram, & ſic de cæteris fit deinceps.

LIMYRNII.

Limyrnij vxores habent communes, & liberos communiter alunt vſque ad annum ætatis quintum. Anno autem ſexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex ſimilitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuilibet ſimilem patri filium aſſignant. Quum itaque quis agnouerit puerum ſuum, tum quilibet eum vt filium educat.

ΣΑΥΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάται διὰ τριῶν ἡμερῶν σιτοῦνται εἰς πλήρωσιν.

Ταῖς δὲ γυναιξὶ πάντα πείθονται ὡς δεσποίναις.

Παρθένον δὲ οὐ πρότερον συνοικίζουσι πρὸς γάμον πρὶν ἂν πολέμιον ἄνδρα κτείνῃ.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοὺς ἀδικήσαντας ὁπωσοῦν, τῶν ἱερῶν ἀπείργουσιν.

Ἐὰν δέ τις κυβερνῶν σκάφος διαμάρτῃ, προσιόντες ἐφεξῆς ἕκαστοι ἐμπτύουσι αὐτῷ.

ΜΟΣΥΝΟΙ.

Μόσυνοι τὸν ἑαυτῶν βασιλέα τρέφουσιν ἐν πύργῳ κατάκλειστον.

Ἐὰν δέ τις δόξῃ κακῶς ποτὲ βεβουλεῦσθαι, τῷ λιμῷ αὐτὸν ἀποκτείνουσι.

Τὸν δὲ τρεφόμενον σῖτον ἐξ ἴσου διαιροῦσι, μέρος κοινῇ ἐξελόντες τοῖς ἀφικνουμένοις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὅρκοις οὐ χρῶνται, οὔτ᾽ ὀμνύοντες, οὔτε ἄλλους ἐξορκοῦντες.

Ἐὰν δέ τις παρ᾽ αὐτοῖς γεωργικὸν βοῦν ἀποκτείνῃ, ἢ σκεῦος τῶν περὶ γεωργίαν κλέψῃ, θανάτῳ ζημιοῦσι.

Φρύγες οὐ κατορύττουσι τοὺς ἱερεῖς τελευτήσαντας, ἀλλ᾽ ἐπὶ λίθοις δεκαπήχεας τιθέασιν ὀρθούς.

ΛΥΚΙΟΙ.

Λύκιοι τὰς γυναῖκας μᾶλλον, ἢ τοὺς ἄνδρας τιμῶσι, καὶ καλοῦνται μητρόθεν. Τάς τε κληρονομίας ταῖς θυγατράσι λείπουσιν, οὐ τοῖς υἱοῖς.

Ὃς δ᾽ ἂν ἐλεύθερος ἀλῷ κλέπτων, δοῦλος γίνεται.

Τὰς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δίκαις, οὐκ εὐθὺ παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ μῆνα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδαι δειπνοῦντες ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς παρασπονδίοις.

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo ſe ita ingurgitant, vt repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hoſtem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuſcunque admiſſi criminis ita puniunt, vt ſacris interdicant.

Si quis ſcapham gubernans impegerit, accedentes ordine ſinguli illi inſpuunt.

MOSYNI.

Moſyni Regem ſuum educant turri incluſum.

Si quis iudicatus ſit minus benè in publicum cõſuluiſſe, eum fame enecant.

Frumentum quod ipſis ex agris prouenit æqualiter diſtribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abſtinent iureiurando, ita vt nec ipſi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interfecerit, aut agriculturæ inſtrumentum ſurripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram ſacerdotes mortuos, ſed ſuper columnas lapideas decem cubitorum erectos ſtatuunt.

LYCII.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominá-que eis à matribus induntur: Itémque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, pœna ſeruitutis ei irrogatur.

Teſtimonia in cauſis non protinus ferunt, ſed poſt menſem demum.

PISIDÆ.

Piſidæ conuiuantes, parentibus epularum primitias libant, perinde vti nos Diis federum amicitiæque præſidibus.

Ἡ δὲ μεγίστη κρίσις ἐστὶ παρακαταθήκης· τὸν δὲ ἀποστερήσαντα, θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἁλῷ, περιάγεται τὴν πόλιν ἐπὶ ὄνου μετὰ τῆς γυναικὸς, ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα τιμῶσι καὶ τὰς διαδοχὰς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, οὐ τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δ᾽ ὁ διαδεξάμενος μὴ ᾖ, τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχιμώτατον αἱροῦνται βασιλέα.

Ἀσκοῦσι δὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἄθυροι δ᾽ αὐτῶν αἱ οἰκίαι, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμένων πολλῶν, οὐδὲ εἷς κλέπτει.

ΒΥΑΟΙ.

Ἐν Βυάοις Λίβυσιν ἀνὴρ μὲν ἀνδρῶν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΥΛΙΕΙΣ.

Βασουλιεῖς Λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δ᾽ ἡμέρας εἰρήνην ἄγουσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΥΕΣ.

Δαψολίβυες ὅταν συναχθῶσι, πάντες ἅμα γαμοῦσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μετὰ δύσιν πλειάδος, καὶ μετὰ τὴν ἑστίασιν χωρὶς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχνον εἰσέρχονται, καὶ ὁ τυχὼν, ἣν ἂν τύχῃ λαμβάνει.

ΙΑΛΧΛΕΥΕΙΣ.

Ἰαλχλεῦεις Λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνηστεύσωνται γυναῖκα παρὰ τῶν κηδεστῶν ἢ δειπνοῦσι, παρούσης τῆς γυναικός. πολλὰ δὲ σκωπτόντων, ἐφ᾽ ᾧ ἂν ἡ γυνὴ γελάσῃ, τούτῳ συνοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΥΕΣ.

Σορδολίβυες οὐδὲν κέκτηνται σκεῦος ἔξω κύλικος καὶ μαχαίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Ἀλιτέμιοι Λίβυες τοὺς ταχυτάτους αὐτῶν αἱροῦνται βασιλεῖς· τῶν δ᾽ ἄλλων τιμῶσι τὸν δικαιότατον.

Grauiſſimum apud eos iudicium depoſiti agitur, quod qui fraude inuertere conuictus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehenſus fuerit, is cum adultera aſino inſidens per vrbem circumducitur, idque ad conſtitutum aliquot dierum ſpacium.

ÆTHIOPES.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſororum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperſit, cui ſuccedere ius ſit, tum pulcerrimũ omnium & bellicoſiſſimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipuè pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianuæ, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

BVÆI.

Apud Buæos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

BASVLIEI.

Baſuliei, Libyæ gens, quum bellum gerũt, noctu quidem prælium committunt, interdiu verò pacem ſeruant.

DAPSOLIBYES.

Dapſolibyes ſimulatque in vnum conuenere, vniuerſi ſimul nuptias cõtrahunt eodem die, poſt occaſum pleiadum. Etenim vt conuiuati ſunt ad mulieres ſeorſim accumbẽtes extinctis luminibus adeunt, quamque earum fortè quiſpiam nactus fuerit, eam & vxorem ducit.

IALCHLEVEI.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponſam ambiant, apud ſocerum ſeu ſponſæ petitæ patrem cœnant. Dum verò multis dicteriis ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponſa arriſerit, is eam ducit.

SARDOLIBYES.

Sardolibyes nullam ſupellectilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

ALITEMII.

Alitemij Libyes perniciſiſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quiſque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminet.

No-

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῶν Λιβύων, οὐ ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξὶν, αὐτῶν ἀριθμοῦσι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Ἀφάραντες Λίβυες ὀνόματα οὐκ ἔχουσιν· ἡλίῳ δὲ ἀνίσχοντι λοιδορεῦνται, ὡς πολλὰ κακὰ φήναντι.

Τῶν δὲ θυγατέρων ἀρίστας κρίνουσι, τὰς πλεῖστον χρόνον μεμενηκυίας παρθένοις.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶν ἔνιοι τοὺς χρέος οὐκ ἀποδιδόντας εἰς ἀγορὰν ἄγοντες, καθίσαι κελεύουσιν, εἶτα κόφινον ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ· ὃς δ' ἂν κοφινωθῇ ἄτιμος γίνεται. δοκεῖ δὲ τοῦτο πεπονθέναι, καὶ ὁ Εὐριπίδου πατὴρ, Βοιωτὸς ὢν τὸ γένος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ἀσσύριοι τὰς παρθένους ἐν ἀγορᾷ πωλοῦσι τοῖς θέλουσι συνοικεῖν· πρώτας μὲν τὰς εὐγενεστάτας καὶ καλλίστας, εἶτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Ὅταν δὲ ἔλθωσι ἐπὶ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τις θέλει προσλαβὼν ταύτας συνοικεῖν, καὶ τὸ συναχθὲν ἐκ τῆς τῶν εὐπρεπῶν τιμῆς ταύταις προστίθενται.

Ἀσκοῦσι δὲ μάλιστα βαθύτητα καὶ ἀοργησίαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις ὃ μὴ ποιεῖν ἔξεστιν, οὐδὲ λέγουσιν.

Ἐὰν δέ τις πατέρα κτείνῃ, ὑπόβλητον αὐτὸν οἴονται.

Ἐὰν δέ τινα προστάξῃ βασιλεὺς μαστιγῶσαι, εὐχαριστεῖ, ὡς ἀγαθοῦ τυχὼν, ὅτι αὐτοῦ ἐμνήσθη βασιλεύς.

Ἆθλα δὲ λαμβάνουσι παρὰ βασιλέως πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὥσπερ μαθήματα, τὸ ἀληθεύειν διδάσκονται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἐάν τις ἀποστερηθῇ δανείου, ἢ παρακαταθήκης, οὐκ ἔστι

κρείσις.

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyum gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus vtuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, vt qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BOEOTI.

Quidam Bœotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & considere iussis cophinum superiniiciunt: Ac qui hoc cophini pœna affectus fuerit, inde infamis fit. Quam pœnam irrogatam etiam Euripidæ patri, qui ex Bœotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Assyrij virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veneunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, vt eam ducat. Atque ita pretium ex formosarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exercentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictu honestum censent.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserit Rex flagris cædi, is tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine à Rege ferunt.

Pueri apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discunt.

INDI.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio-

κρίσις ἀλλ' αὐτὸν ἐξαπατᾶται ὁ πιστεύσας.

Ὁ δὲ τεχνίτου πηρώσας χεῖρα ἢ ὀφθαλμὸν, θανάτῳ ζημιοῦται.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλεὺς κελεύει κείρασθαι, ὡς ἐσχάτης οὔσης ταύτης ἀτιμίας.

Ἰνδοὶ συγκατακαίουσιν, ὅταν τελευτήσωσι, τῶν γυναικῶν τὴν προσφιλεστάτην, αὐτῶν δὲ ἐκεῖνον ἀγὼν μέγιστος γίνεται, σπουδαζόντων νικῆσαι ἑκάστην τῶν φιλῶν.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἄλλας ἢ τὰς εἰς πόλεμον, αἰσχρὸν ἐστίν.

Ἑστιῶνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοὺς δὲ γέροντας αἰσχύνονται, οὐδὲν ἧττον ἢ πατέρας.

Γυμνάσια ὥσπερ ἀνδρῶν ἐστὶ, οὕτω καὶ παρθένων.

Ξένοις δ' ἐμβιοῦν οὐκ ἔξεστιν ἐν Σπάρτῃ, οὔτε Σπαρτιάταις ξενιτεύειν.

Ταῖς δὲ αὐτῶν γυναιξὶ παρακελεύονται ἐκ τῶν εὐειδεστάτων κύεσθαι, καὶ ἀστῶν καὶ ξένων.

Χρηματίζεσθαι δ' αἰσχρὸν Σπαρτιάτῃ.

Νομίσματι δὲ χρῶνται σκυτίνῳ, ἐὰν δὲ παρά τινι εὑρεθῇ χρυσὸς ἢ ἄργυρος, θανάτῳ ζημιοῦται.

Σεμνύνονται δὲ πάντες, ἐπὶ τῷ ταπεινοὺς αὐτοὺς παρέχειν, καὶ κατηκόους ταῖς ἀρχαῖς.

Μακαρίζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γενναίως ἀποθνήσκοντες, ἢ οἱ εὐτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ παῖδες νομίμως περὶ τινα βωμὸν περιιόντες μαστιγοῦνται, ἕως ἂν ὀλίγοι λειφθέντες στεφανωθῶσιν.

Αἰσχρὸν δὲ ἐστὶ δειλῶν σύσκηνον, ἢ συγγυμναστὴν, ἢ φίλον γενέσθαι.

Κρίσις δὲ ταῖς γερουσίαις ἐπὶ τῷ τέρματι τοῦ βίου προστίθεται, τοῖς τε εὖ ἢ κακῶς ζῶσιν.

Ὅταν δὲ στρατεύονται ἔξω χώρας, πῦρ ἀπὸ βωμοῦ τοῦ ἀγήτορος Διὸς ἐναυσάμενος πυρφόρος λεγόμενος, σύνεσι τῷ βασιλεῖ ἄσβεστον αὐτὸ τηρῶν.

Συνε-

nem non habet,ſed ſibi culpam imputare debet,quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte pœnam luit.

Qui grauiſſimo obnoxius delicto eſt, iubente Rege tondetur,tanquam hoc extremæ ſit ignominiæ.

Indis mortuis iungitur in rogum vxor ex omnibus dilectiſſima vnà cremanda. Inter ipſas autem acerrimum certamen oritur,adiuuantibus quamlibet ſuis amicis,vti vincat.

LACEDÆMONII.

Lacedæmonij non ſatis honeſtum ducunt, aliis operam nauare artibus,quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnà capiunt.

Senes quoſuis omnes reuerentur,non ſecus ac parentes ſuos.

Vt viris ſua ſunt exercitia: ita ſunt virginibus item ſua.

Peregrinis Spartę degere fas non eſt,nec Spartanum peregrè proficiſci.

Vxoribus ſuis poteſtatem faciunt prolem ſuſcipiendi ex pulcerrimis,tum ciuium tum peregrinorum.

Quæſtum facere Spartano indecorum.

Nomiſmate vtuntur ex Corio.Quod ſi verò cõtingat aurum domi alicuius vel argentum deprehendi,morte pœnam luit.

Maxima omnibus hinc gloria,ſi ſe humiles &obedientes magiſtratibus ſuis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem oppetunt,quam qui in magna proſperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur,donec pauci ex iis reliqui, perdurantes ſub flagris, coronas præmium auferunt.

Minus honeſtum cenſetur timidum aliquem, contubernalem vel Gymnaſij ſocium,vel amicum ſibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis benè,qui ſequius vitam ſuam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem incendit ſacerdos,qui Pyrphorus,id eſt ignifer, dicitur, ab ara Iouis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextinctum ſeruans.

Συνεκπέμπονται τῷ βασιλεῖ μάντεις, καὶ ἰατροὶ, καὶ αὐληταὶ, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀντὶ σαλπίγγων ἀεὶ χρῶνται. μάχονται δὲ ἐστεφανωμένοι.

Υπανίστανται δὲ βασιλεῖ πάντες, πλὴν ἐφόρων. Ὄμνυει τε περὶ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς, κατὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βασιλεύειν.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρῆτες πρῶτοι Ἑλλήνων, νόμους ἔχον Μίνωος θεμένου, ὃς καὶ πρῶτος ἐθαλασσοκράτησεν. προσεποιεῖτο δὲ Μίνως παρὰ τοῦ Διὸς αὐτοῦ μεμαθηκέναι, δι᾽ ἐννέα ἐτῶν εἰς τι ὄρος φοιτῶν, ἐν ᾧ Διὸς ἄντρον ἐλέγετο, κἀκεῖθεν ἀεί τινας νόμους φέρων τοῖς Κρησί. Μέμνηται δὲ τούτου καὶ Ὅμηρος, ἐν οἷς λέγει.

Τοῖσι δ᾽ ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα Μίνως γε.

Εννέωρος βασίλευε, Διὸς μεγάλοιο ὀαριστής.

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγελάζονται κοινῇ μετ᾽ ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θήρας καὶ δρόμους ἀνάντεις ἀνυπόδυτοι κατανύοντες, καὶ τὴν ἐνόπλιον πυρρίχην ἐκπονοῦντες, ἥν τινα πρῶτος εὗρε Πύρριχος κυδωνιάτης Κρὴς τὸ γένος.

Συσιτοῦσι δ᾽ ἐν κοινῷ οἱ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν δίαιταν ἔχοντες ἐξίσου πάντες.

Δῶρα δὲ αὐτοῖς ἐστιν ὅπλα τιμιώτατα.

ΑΥΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταριάται τοὺς ἀδυνάτους τῶν στρατιωτῶν ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις οὐδέποτε ζῶντας ἀπολείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τέτταρας φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται· τὴν πρώτην τῶν ἀσθενῶν, τὴν ἐχομένην τῶν κρατίστων, τὴν τρίτην τῶν ἱππέων, τελευταίαν τὴν τῶν γυναικῶν, αἳ αὐτοὺς εἰς φυγὴν τρεπομένους κωλύουσι βλασφημοῦσαι.

ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοὺς μὲν γεννωμένους θρηνοῦσι· τοὺς δὲ τελευτήσαντας μακαρίζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοὺς ἀποθανόντας κατακαύσαντες καὶ ὀστολογήσαντες ἐν ὅλμῳ

τὰ

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti Vates, medici, tibicines. Nam tibiis in bellis vice tubarum vtuntur. Pugnantes autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam Ephori. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges Reipublicæ.

CRETENSES.

Cretenses primi inter Græcos leges habuerunt, à Minoe Rege conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem Minos se ab ipso Ioue didicisse, quod per annos nouem ad montem quendam commearet. Vbi antrum Ioui sacrum erat, à quo reuersus semper leges aliquas Cretensibus attulit. Cuius meminit Homerus suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est Gnossus vrbs magna, vbi Minos
Nouem annis imperauit, qui Iouis magni confabulator erat.

Cretensium pueri in vnum publicè congregantur, ibique vnà duriter educantur, & venationibus dediti per accliuia nudis pedibus discurrũt, & armati ad saltationem Pyrrhicham dictam magno labore assuefiunt, cuius inuẽtor fertur fuisse Pyrrhichus Cydoniates, genere Cretensis.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsos plurimi æstimata, sunt arma.

AVTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillésque factos, in viuis nunquam relinquunt.

TRIBALLI.

Triballi quatuor Phalanges seu ordines in acie instruunt: Primam Phalangem faciunt imbecillium: Alteram ab ea fortissimorum quorumque: Tertiam Equitum: vltimã mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciis sistunt.

CAVSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt ossa eorum colligunt, quæ in

τὰ ὀστᾶ καταπτίσσουσιν, εἶτα ἐνθέντες εἰς πλοῖον, καὶ κόσκινον λαβόντες ἀναπλέουσιν εἰς πέλαγος, καὶ πρὸς τὸν ἄνεμον ἐξοδιάζουσιν, ἄχρις ἂν πάντα ἐκφυσηθῇ καὶ ἀφανῆ γένηται.

ΤΑΥΡΟΙ.

Ταῦροι Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοὺς εὐνουστάτους τῶν φίλων συγκαταθάπτουσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποθανόντος φίλου, ἢ μέρος ἢ τὸ ὅλον ἀποτέμνει ὠτίον, πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ τελευτήσαντος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ τοσούτους ἰχθῦς ἐπὶ τοὺς τάφους ἐπιβάλλουσιν, ὅσους πολεμίους ὁ θαπτόμενος ἀπεκτονὼς ᾖ.

ΚΟΛΧΟΙ.

Κολχοὶ τοὺς τελευτήσαντας οὐ θάπτουσιν, ἀλλὰ κρεμῶσιν ἀπὸ δένδρων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πανήβοι Λίβυες, ὅταν αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, τὸ μὲν σῶμα κατορύττουσι, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες, καὶ χρυσώσαντες ἀνατιθέασιν ἐν ἱερῷ.

ΤΕΛΟΣ.

mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos diſpergunt, donec omnia difflantur & euaneſcunt.

TAVRI.

Tauri, Gens Scythica, vnà cum Regibus mortuis gratiſſimos quoſque eorum amicos humare ſolent. Rex verò quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculæ, aut totam eam abſcindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

SINDI.

Sindi quum quenquam ſepeliunt, tum quot hoſtes in vita occiderit, totidem piſces, eius ſepulcro iniiciunt.

COLCHI.

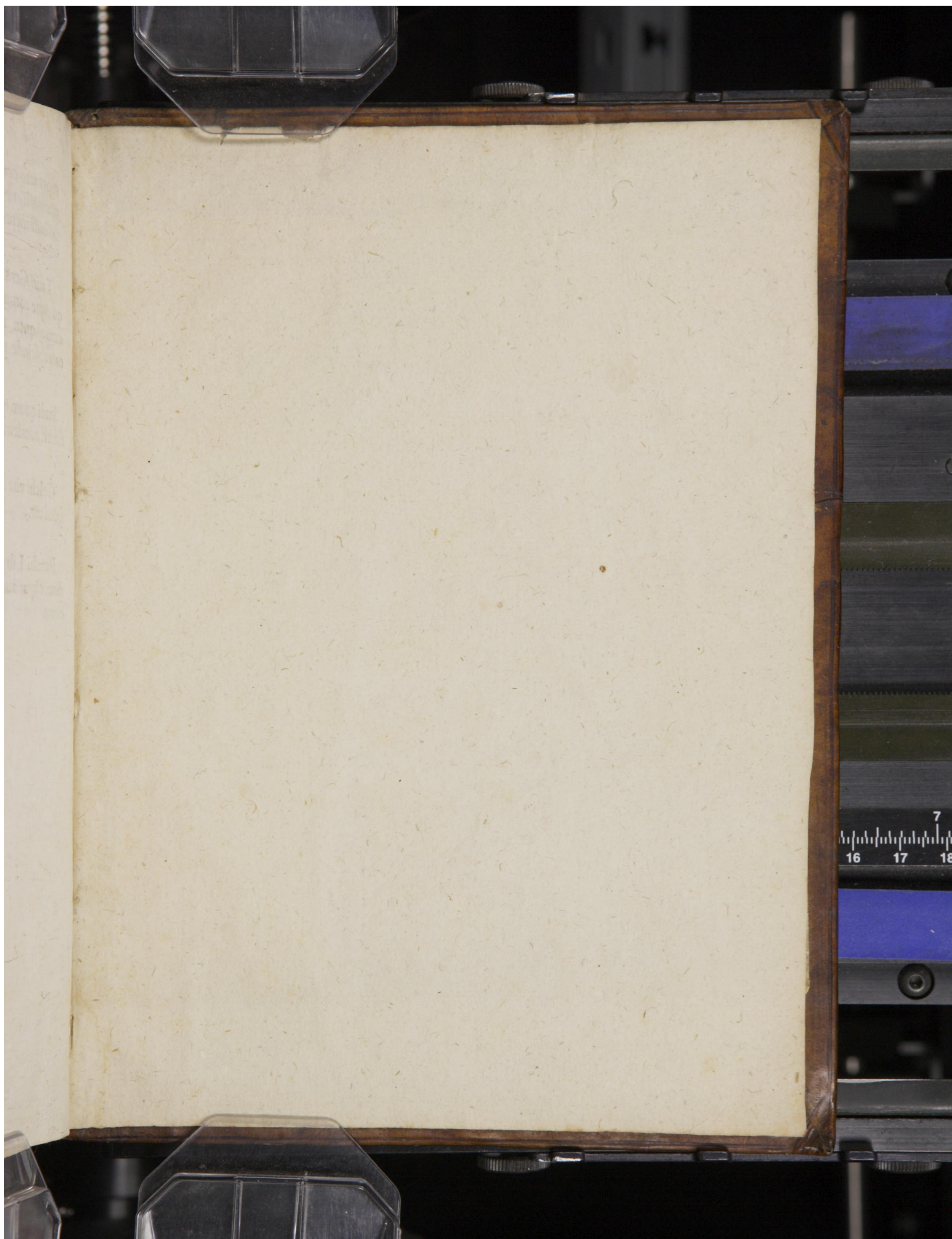
Colchi vita functos non humi ſepeliunt, ſed ab arboribus ſuſpendunt.

PANEBI.

Panebi Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in ſacris ſtatuunt.

FINIS.

De auctore quatuor librorum de Republica Lacedæmoniorum dubitant nonnulli, an
ille fuerit Nicolaus Cragius, Ripensis Danus, e quibus Bartholom. Keckermannus
lib: 2. Systemat. Politic. c. ult. Tom: 2. Operum col. 624 sic scribit: De Republica Spartana
sive Lacedæmoniorum Plutarchus ex professo scripsit, et Xenophon ante eum; quæ
omnia ex Xenophonte, Plutarcho et aliis autoribus diligenter ac judiciose collecta
sunt peculiari libro de Republ. Lacedæmoniorum, quem Nicolaus Cragius edidit;
clarissimus autem Juris consultus et Historicus Cujacius, ut quidem audivi, scripsit.
At Keckermannum audivisse falsa docet Henricus Ernstius II. Observat. c. 27. p: 135. quo
reperto: Narrationi Keckermanni tamdiu fidem habui, donec Vir incomparabilis
et stupendæ eruditionis Oligerus Rosencranzius mihi ipsius Cragii de Repub-
lica Lacedæmoniorum autographum monstravit, et aliis elegantissimæ æstimatio-
nis monimentis in medium prolatis, omnem suspicionem ex parum modesto Kec-
kermanni ~~rumore~~ rumore obrepentem exemit. Cui accedit, quod nemo ex Cujacii
familiaribus, in quos ego incidi, qui Cujacium illorum librorum de Rep. Lacedæmon.
scriptorem esse non prorsus abjuret. Et ipse Keckermannus longe judicat in præ-
fatione Disput. IV. de Politia Spartana Tom: 2. col: 1184. hic scribens: Unus e ante alios
Nicolaus Cragius, Danus. Is de Republ. Lacedæmoniorum Commentarium perfecti-
lem scripsit. Caspar Barthius de Cragii opere ita sentit in Animadvers. in Clau-

De auctore quatuor librorum de Republica Lacedæmoniorum dubitant nonnulli, an ille fuerit Nicolaus Cragius, Ripensis Danus, e quibus Bartholom. Keckermannus lib: 2. Systemat. Politic. c. ult. Tom: 2. Operum col. 624 sic scribit: De Republica Spartana sive Lacedæmoniorum Plutarchus ex professo scripsit, et Xenophon ante eum; quæ omnia ex Xenophonte, Plutarcho et aliis autoribus diligenter ac judiciose collecta sunt peculiari libro de Republ. Lacedæmoniorum, quem Nicolaus Cragius edidit, clarissimus autem Juris consultus et Historicus Cujacius, ut quidem audivi, scripsit. At Keckermannum audivisse falsa docet Henricus Ernstius II. Observat. c. 27. p. 135, quo scripto: Narrationi Keckermanni tamdiu fidem habui, donec Vir incomparabilis et stupendæ eruditionis Oligerus Rosencrantzius mihi ipsius Cragii de Republica Lacedæmoniorum autographum monstravit, et aliis elegantissimæ æstimationis monimentis in medium prolatis, omnem suspicionem ex parum modesto Keckermanni ~~rumore~~ rumore obrepentem exemit. Cui accedit, quod nemo ex Cujacii familiaribus, in quos ego incidi, qui Cujacium illorum librorum de Resp. Lacedæmon. scriptorem esse non prorsus abjuret. At ipse Keckermannus longe judicat in præfatione Disput. IV. de Politia Spartana Tom: 2. col: 1184. sic scribens: Unus e antea alios Nicolaus Cragius, Danus. Is de Republ: Lacedæmoniorum Commentarium perfectum scripsit. Caspar Barthius de Cragii opere ita sentit in Animadvers. in Claudianum p: 149: Doctissimi Viri Nicolai Cragii de Republ: Lacedæmoniorum opus cum contemnant, qui post eum meliora non invenerunt, nondum nos deceperunt. Si Cragius Reformatæ Religioni fuisset addictus, forte Keckermannus nihil scripsisset vel audivisset: cum vero sit Danus et Lutheranus, facile talia audivit et divulgavit. Ita Crenius in dissertatione epistolari de furibus librariis pag: m. 53, 54. Cujacium Auctorem habet Fabricius Joh: Albertus in Cent. Plagiariorum Num: 21.

B.R.H.